A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2017. január 25.*

„Előzetes döntéshozatal — 2007/64/EK irányelv — Belső piaci pénzforgalmi szolgáltatások — Keretszerződések — Általános előzetes tájékoztatás — Ezen információ nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón való rendelkezésre bocsátására irányuló kötelezettség — Online banki szolgáltatások internetes oldalának részét képező elektronikus postafiók útján továbbított információk”

A C-375/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2015. július 15-én érkezett, 2015. május 27-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG**

és

a **Verein für Konsumenteninformation** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (előadó) és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. június 30-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG képviseletében G. Schett Rechtsanwalt,

– a Verein für Konsumenteninformation képviseletében S. Langer Rechtsanwalt,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője L. D’Ascia avvocato dello Stato,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében W. Mölls és H. Tserepa-Lacombe, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

a főtanácsnok indítványának a 2016. szeptember 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. szeptember 16-i 2009/111/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 302., 97. o.) módosított, a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2007. L 319., 1. o.) 36. cikke (1) bekezdésének és 41. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG (a továbbiakban: BAWAG) és a Verein für Konsumenteninformation (fogyasztótájékoztatási egyesület, a továbbiakban: egyesület) között a BAWAG által a fogyasztókkal kötött szerződésekbe foglalt egyik szerződéses rendelkezés tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2007/64 irányelv (18), (21)–(24), (27) és (46) preambulumbekezdése kimondja:

„(18) Meg kell alkotni egy olyan szabálycsoportot, amely biztosítja a pénzforgalmi szolgáltatásokra vonatkozó feltételek és tájékoztatási követelmények átláthatóságát.

[....]

(21) Ezen irányelvben meg kell határozni a pénzforgalmi szolgáltatók kötelezettségeit a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevői számára nyújtandó tájékoztatás tekintetében, akiknek mindenütt ugyanolyan magas színvonalú, egyértelmű információkat kell kapniuk a pénzforgalmi szolgáltatásokról annak érdekében, hogy képesek legyenek megalapozott döntéseket hozni és az EU-n belül a szolgáltatások között körülnézni. Az átláthatóság érdekében ez az irányelv meghatározza azokat a harmonizált követelményeket, amelyek biztosítják, hogy a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő a pénzforgalmi szolgáltatási szerződésre és a fizetési műveletre nézve megkapja a szükséges és elégséges információkat. A pénzforgalmi szolgáltatások egységes piaca zökkenőmentes működésének előmozdítása érdekében a tagállamok nem fogadhatnak el az irányelvben megállapítottaktól eltérő, tájékoztatásra vonatkozó rendelkezéseket.

(22) A fogyasztókat védeni kell a tisztességtelen és félrevezető gyakorlatokkal szemben a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól [valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról] szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel [(„Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) (HL 2005. L 149., 22. o.)], a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel („Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv”) [(HL 2000. L 178., 1. o.)], valamint a 2005/29 irányelvvel módosított, a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról[,valamint a 90/619/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK irányelv és a 98/27/EK irányelv módosításáról] szóló, 2002. szeptember 23-i 2002/65/EK európai parlamenti

és tanácsi irányelvvel [(HL 2002. L 271., 16. o.)] összhangban. Ezen meglévő irányelvek kiegészítő rendelkezéseit továbbra is alkalmazni kell. Pontosítani kell azonban – különösen – a szerződés megkötését megelőző tájékoztatási követelmények tekintetében az ezen irányelv és [az említett 2002/65/EK irányelv] közötti kapcsolatot.

(23) A kötelező tájékoztatásnak arányosnak kell lennie a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevők szükségleteivel, közlésére pedig szabványos formában van szükség. Az egyszeri fizetési műveletekre azonban más tájékoztatási követelményeknek kell vonatkozniuk, mint a keretszerződésekre, amelyek több fizetési műveletről szólnak.

(24) A keretszerződések és az ezek hatálya alá tartozó fizetési műveletek azonban a gyakorlatban sokkal gyakoribbak és gazdaságilag fontosabbak, mint az egyszeri fizetési műveletek. Fizetési számla vagy külön fizetési eszköz megléte esetén keretszerződés szükséges. A keretszerződésekre vonatkozó előzetes tájékoztatási követelményeknek ezért meglehetősen átfogónak kell lenniük, a tájékoztatást pedig minden esetben papíron vagy egyéb tartós adathordozón kell megadni, például a bankautomaták által kinyomtatott lapon, floppy-lemezen, CD-ROM-on, DVD-n, valamint a személyi számítógép merevlemezes meghajtóján, amelyen elektronikus levelezés tárolható, és internetes oldalakon, amennyiben ezek az oldalak későbbi visszaolvasásra alkalmas módon az információk felhasználási céljának megfelelő időtartamig elérhetők, és amelyek lehetővé teszik a tárolt adatok változatlan reprodukálását. A pénzforgalmi szolgáltató és a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő számára azonban lehetővé kell tenni, hogy a keretszerződésben megállapodjanak a teljesített fizetési műveletekre vonatkozó utólagos tájékoztatásnyújtás módjáról, így például arról, hogy az internetes banki szolgáltatások tekintetében a fizetési számlára vonatkozó valamennyi információt online hozzáférhetővé kell tenni.

[....]

(27) […] Az irányelv ezáltal a pénzforgalmi szolgáltató által nyújtandó tájékoztatás két módját kell, hogy megkülönböztesse: vagy át kell adni az információkat, azaz a pénzforgalmi szolgáltatónak aktívan kell közölnie azokat az ezen irányelv által előírt megfelelő időben anélkül, hogy ezt a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő a továbbiakban kezdeményezné; vagy elérhetővé kell tenni a tájékoztatást a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő számára, figyelembe véve az esetleges további tájékoztatásra irányuló bármilyen kérését. Ez utóbbi esetben a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének aktívan kell kezdeményeznie a tájékoztatásban részesülést például úgy, hogy kifejezetten kéri azt a pénzforgalmi szolgáltatótól, belép a bankszámlához tartozó e-mail-postafiókba vagy a számlakivonatokért nyomtatóba [helyesen: számlakivonatokat nyomtató készülékbe] helyezi bankkártyáját. [....]

[....]

(46) A fizetési rendszer zökkenőmentes és hatékony működése függ attól, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevői biztosak lehetne-e afelől, hogy a pénzforgalmi szolgáltató hibátlanul és a megállapodás szerinti időn belül teljesíti a fizetési műveletet. Általában a szolgáltató képes felmérni egy fizetési művelet kockázatait. A szolgáltató az, aki rendelkezésre bocsátja a fizetési rendszert, intézkedik tévesen átutalt pénzösszegek visszahívása felől, és a legtöbb esetben ő választja ki a művelet teljesítésében érintett közvetítőket. [....]”

4 A 2007/64 irányelv „Fogalommeghatározások” című 4. cikke értelmében:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározások érvényesek:

[....]

12. »keretszerződés«: egyedi és sorozatos fizetési műveletek jövőbeni teljesítését szabályozó pénzforgalmi szolgáltatási szerződés, amely fizetési számla nyitására vonatkozó kötelezettséget és annak feltételeit is tartalmazhatja;

[....]

25. »tartós adathordozó«: olyan eszköz, amely lehetővé teszi, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője a személyesen neki címzett információkat későbbi visszaolvasásra alkalmas formában tárolja azok felhasználási céljának megfelelő időtartamig, és amely lehetővé teszi a tárolt adatok változatlan reprodukálását;

[....]"

5 Ezen irányelvnek „A pénzforgalmi szolgáltatásokra vonatkozó feltételek átláthatósága és tájékoztatási követelmények" című III. címében szerepel az „Általános szabályok" című 1. fejezet. E fejezet rendelkezései között található többek között az irányelv 30. és 31. cikke.

6 Az említett irányelv „Hatály" című 30. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Ez a cím egyszeri fizetési műveletekre, keretszerződésekre és az ezek hatálya alá tartozó fizetési műveletekre alkalmazandó. A felek megállapodhatnak úgy is, hogy a cím részben vagy egészben nem alkalmazandó, ha a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő nem fogyasztó.

(2) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az ezen címben foglalt rendelkezéseket a fogyasztókéval azonos módon kell alkalmazni a mikrovállalkozásokra.

[....]"

7 Ugyanezen irányelv „Egyéb közösségi jogi rendelkezések" címet viselő 31. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen cím rendelkezései nem érintenek egyetlen, az előzetes tájékoztatás tekintetében további követelményeket tartalmazó közösségi jogszabályt sem.

Amennyiben azonban a [2005/29 irányelvvel módosított] 2002/65/EK irányelvet is alkalmazni kell, azon irányelvnek a 3. cikkének (1) bekezdésében – azon bekezdés 2. pontjának c)–g) alpontja, 3. pontjának a), d) és e) alpontja, valamint 4. pontjának b) pontja kivételével – előírt tájékoztatási követelmények helyébe ennek az irányelvnek a 36., 37., 41. és 42. cikkei lépnek."

8 A 2007/64 irányelv III. címe 2. fejezetének címe: „Egyszeri fizetési műveletek". E fejezet rendelkezései között található többek között az irányelv 35–37. cikke.

9 Ezen irányelv „Hatály" című 35. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez a fejezet a keretszerződés hatálya alá nem eső egyszeri fizetési műveletekre alkalmazandó.

(2) Amikor egyszeri fizetési műveletre szóló fizetési megbízás adására keretszerződés hatálya alá eső fizetési eszközzel kerül sor, a fizetési szolgáltató nem köteles olyan tájékoztatást adni vagy elérhetővé tenni, amelyet a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő fél egy másik pénzforgalmi szolgáltatóval kötött keretszerződés alapján már megkapott, vagy amelyet azon keretszerződés értelmében a jövőben megkap."

10 Az említett irányelv „Általános előzetes tájékoztatás” című 36. cikke az alábbiakat írja elő:

„(1) A tagállamok előírják, hogy mielőtt a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjét egyszeri fizetési műveletre vonatkozó bármiféle szerződés vagy ajánlat kötné, a pénzforgalmi szolgáltató a 37. cikkben meghatározott információkat és feltételeket könnyen hozzáférhető módon köteles elérhetővé tenni a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője számára. A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének kérésére a pénzforgalmi szolgáltató az információkat és a feltételeket köteles papíron vagy egyéb tartós adathordozón átadni. Az információkat és feltételeket egyszerű nyelvezettel megfogalmazott, világos és érthető formában annak a tagállamnak a hivatalos nyelvén kell megszövegezni, amelyben a pénzforgalmi szolgáltatást nyújtják, vagy a felek által közösen megjelölt bármely más nyelven.

[....]

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettségek az egyszeri fizetési műveletre vonatkozó szolgáltatási szerződés tervezete vagy a fizetési megbízás tervezete egy példányának átadásával is teljesíthetők, amennyiben azok tartalmazzák a 37. cikkben meghatározott információkat és feltételeket.”

11 Ugyanezen irányelv „Információk és feltételek” című 37. cikke (1) bekezdésében felsorolja azokat az információkat és feltételeket, amelyeket a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevőnek nyújtani kell, vagy számára elérhetővé kell tenni.

12 A 2007/64 irányelv III. címében szereplő „Keretszerződések” című 3. fejezet többek között a 40–43. cikket tartalmazza.

13 Ezen irányelv „Hatály” című 40. cikke értelmében:

„E fejezet a keretszerződés hatálya alá eső fizetési műveletekre alkalmazandó.”

14 Az említett irányelv „Általános előzetes tájékoztatás” című 41. cikkének szövege a következő:

„(1) A tagállamok előírják, hogy a pénzforgalmi szolgáltató köteles – kellő időben azelőtt, mielőtt a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjét bármiféle keretszerződés vagy ajánlat kötelezné – a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője számára papíron vagy egyéb tartós adathordozón rendelkezésre bocsátani a 42. cikkben meghatározott információkat és feltételeket. Az információkat és feltételeket egyszerű nyelvezettel megfogalmazott, világos és érthető formában annak a tagállamnak a hivatalos nyelvén kell megszövegezni, amelyben a pénzforgalmi szolgáltatást nyújtják, vagy a felek által közösen megjelölt bármely más nyelven.

(2) Amennyiben a keretszerződést a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének kérésére olyan távolról hozzáférést biztosító eszköz használatával kötötték, amely a pénzforgalmi szolgáltató számára nem teszi lehetővé az (1) bekezdésben foglaltak teljesítését, a pénzforgalmi szolgáltatónak az abban a bekezdésben meghatározott kötelezettségét közvetlenül a keretszerződés megkötését követően teljesítenie kell.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettségek a 42. cikkben meghatározott információkat és feltételeket is tartalmazó keretszerződés tervezete egy példányának átadásával is teljesíthetők.”

15 Ugyanezen irányelv „Információk és feltételek” című 42. cikke felsorolja azon információkat és feltételeket, amelyeket a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő rendelkezésére kell bocsátani.

16 A 2007/64 irányelvnek „A keretszerződés információinak és feltételeinek hozzáférhetősége” című 43. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„A szerződéses jogviszony fennállta alatt a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének bármikor jogában áll, hogy kérésre papíron vagy egyéb tartós adathordozón megkapja a keretszerződés szerződési feltételeit, valamint a 42. cikkben megállapított információkat és feltételeket.”

17 Ezen irányelvnek „A keretszerződés feltételeinek módosítása” címet viselő 44. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A keretszerződés, valamint a 42. cikkben megadott információk és feltételek bármilyen módosítására a pénzforgalmi szolgáltatónak a 41. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal azonos módon kell javaslatot tennie, legkésőbb a tervezett módosítás alkalmazása előtt két hónappal.

A pénzforgalmi szolgáltatónak adott esetben a 42. cikk 6. pontja a) alpontjának értelmében tájékoztatnia kell a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjét, miszerint az ő részéről a módosítás elfogadottnak tekintendő, amennyiben a hatálybalépés tervezett időpontját megelőző napig nem jelzi a pénzforgalmi szolgáltató felé, hogy a módosítást nem fogadja el. Ebben az esetben a pénzforgalmi szolgáltatónak azt is részleteznie kell, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője a változások tervezett alkalmazásának időpontját megelőző napig jogosult a keretszerződés azonnali és díjmentes megszüntetésére.

(2) A kamatlábak vagy átváltási árfolyamok változtatásai értesítés nélkül azonnal alkalmazhatók, feltéve hogy a keretszerződésben a felek ezt a jogot kikötötték és a változások a 42. cikk 3. pontjának b) és c) alpontjával összhangban megállapított referencia-kamatlábon vagy referencia-árfolyamon alapulnak. A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjét a kamatlábváltozásról a 41. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal azonos módon a lehető leghamarabb tájékoztatni kell, hacsak a felek nem egyeztek meg arról, hogy az információkat a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője részére meghatározott gyakorisággal vagy módon eljuttatják vagy elérhetővé teszik. A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője számára kedvezőbb kamatok vagy árfolyamok azonban értesítés nélkül alkalmazhatóak.

[....]”

Az osztrák jog

18 A 2009. évi Bundesgesetz über die Erbringung von Zahlungsdiensten (Zahlungsdienstegesetz – ZaDiG) (pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény) (BGBl. I, 66/2009, a továbbiakban: pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény) ülteti át az osztrák jogba a 2007/64 irányelvet.

19 A pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény 26. cikkének szövege a következő:

„(1) A pénzforgalmi szolgáltató köteles, kellő időben azelőtt, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjét bármiféle keretszerződés vagy ajánlat kötelezné

1. keretszerződés esetén a 28. §-sal összhangban papíron, vagy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének hozzájárulása esetén egyéb tartós adathordozón közölni az információkat és a szerződési feltételeket […]

[…]

(2) Az információkat és a szerződési feltételeket egyértelműen és érthetően kell megszövegezni […]”

20 E törvény 29. §-ának (1) bekezdése értelmében:

„(1) A pénzforgalmi szolgáltató

– a keretszerződés tervezett módosításairól legalább két hónappal a tervezett hatálybalépés előtt tájékoztatja a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjét, a törvény 26. §-a (1) bekezdésének 1. pontjában és 26. §-ának (2) bekezdésében előírt módon [....]

[....]”

21 A 2001. évi Bundesgesetz, mit dem bestimmte rechtliche Aspekte des elektronischen Geschäfts- und Rechtsverkehrs geregelt werden (E-Commerce-Gesetz – ECG) (elektronikus kereskedelemről szóló törvény) (BGBl. I, 152/2001; a továbbiakban: elektronikus kereskedelemről szóló törvény) ülteti át az osztrák jogba a 2000/31 irányelvet.

22 Az elektronikus kereskedelemről szóló törvény 11. cikke ekként rendelkezik:

„A szolgáltató köteles a felhasználó rendelkezésére bocsátani a szerződéses feltételeket, valamint az általános szerződéses feltételeket annak érdekében, hogy az utóbbi tárolhassa vagy reprodukálhassa azokat. A jelen kötelezettség nem módosítható a felhasználó hátrányára.”

23 Az elektronikus kereskedelemről szóló törvény 12. cikke előírja:

„A szerződéssel kapcsolatos elektronikus üzenetek, más jogi szempontból jelentős üzenetek, valamint az elektronikus tértivevények esetében a kézbesítést vélelmezni kell, ha a címzett rendes körülmények között képes azok elolvasására. A jelen rendelkezés nem módosítható a felhasználók hátrányára.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

24 Az egyesület az osztrák jognak megfelelően jogosult a fogyasztók érdekeinek védelmében fellépni.

25 A BAWAG Ausztria egész területén tevékenységet folytató bank. A fogyasztókkal való kapcsolataiban az *e-banking* online banki szolgáltatások internetes oldalának használatát szabályozó általános szerződéses feltételeket alkalmazza.

26 Az *e-banking* online banki szolgáltatások internetes oldalával kapcsolatos általános szerződéses feltételek tartalmaznak egy rendelkezést, amely szerint „azokat az értesítéseket és üzeneteket (különösen a számlával kapcsolatos üzeneteket, számlakivonatokat, hitelkártya-információkat, változásbejelentéseket stb.), amelyeket a banknak továbbítania kell vagy elérhetővé kell tennie az ügyfeleknek számára, postai vagy elektronikus úton kell megküldeni oly módon, hogy az ügyfél azokhoz hozzáférhessen, vagy azokat a [BAWAG] e-bank-szolgáltatásán keresztül kell továbbítani, amennyiben az ügyfél hozzájárult az e-bank-szolgáltatáshoz”.

27 Az említett oldalhoz való hozzáférést a bankszámla megnyitásáról és működéséről szóló szerződéshez kapcsolt, és ily módon a keretszerződés részét képező szerződésnek megfelelően biztosítják.

28 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a fogyasztókhoz rendelt, az *e-banking* online banki szolgáltatások internetes oldalán található elektronikus postafiókokba küldött üzenetek változás nélkül ott maradnak, és nem kerülnek törlésre az említett fogyasztók tájékoztatása céljának megfelelő időtartamig oly módon, hogy azok megtekinthetők, és elektronikusan vagy nyomtatás útján változatlan formában reprodukálhatók. Ezen üzeneteket a fogyasztók kezelhetik, és adott esetben törölhetik.

29 Az egyesület a Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság, Ausztria) előtt kérte a BAWAG arra való kötelezését, hogy hagyjon fel a fenti feltétel vagy az általános szerződéses feltételeiben szereplő bármely annak megfelelő feltétel alkalmazásával.

30 Az egyesület szerint ugyanis e rendelkezések ellentétesek a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló törvény rendelkezéseivel.

31 Miután a Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság) 2013. október 31-i ítéletével helyt adott a szervezet kérelmének, a BAWAG az ítélet ellen fellebbezést nyújtott be az Oberlandesgericht Wien (bécsi tartományi legfelsőbb bíróság, Ausztria) előtt.

32 2014. április 11-i határozatával az l'Oberlandesgericht Wien (bécsi tartományi legfelsőbb bíróság) részben megváltoztatta a Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság) határozatát. A BAWAG *felülvizsgálati* kérelmet nyújtott be az Oberlandesgericht Wien (bécsi tartományi legfelsőbb bíróság) határozata ellen a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

33 Az Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság, Ausztria) – mivel úgy vélte, hogy a jogvita megoldása az 2007/64 irányelv rendelkezéseinek értelmezésétől függ – felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a 2007/64/EK irányelv 41. cikkének (1) bekezdését a 36. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben, hogy tartós adathordozón bocsátják az ügyfél rendelkezésére azt az (elektronikus) információt, amelyet a bank [az *e-banking* online banki szolgáltatások internetes oldala] keretében küld meg az ügyfél e-mail-postafiókjába, és így az ügyfél ezen információhoz az *e-banking* online banki szolgáltatások internetes oldalán történő belépést követően, kattintás útján hozzáférhet?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni a [2007/64] irányelv 41. cikkének (1) bekezdését a 36. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben, hogy ilyen esetben

a) a bank az információt tartós adathordozón teszi ugyan hozzáférhetővé, de azt nem bocsátja az ügyfél rendelkezésére, hanem csak elérhetővé teszi számára, vagy

b) voltaképpen csak az információ elérhetővé tételéről van szó, tartós adathordozó használata nélkül?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

34 Kérdéseivel, amelyeket indokolt együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 2007/64 irányelv 41. cikkének (1) bekezdését és 44. cikkének (1) bekezdését ugyanezen irányelv 4. cikkének 25. pontjával összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy az információknak és a feltételeknek az említett irányelv 42. cikkében foglalt módosításait, valamint a keretszerződés módosításait, amelyeket a pénzforgalmi szolgáltató a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevője részére az online banki szolgáltatások internetes oldalának részét képező elektronikus postafiók útján megküld, úgy kell tekinteni, mint amelyeket az említett rendelkezések értelmében vett tartós adathordozón bocsátottak rendelkezésre, vagy úgy, mint amelyeket csak ezen igénybe vevő számára elérhetővé tettek, ahogyan arról ugyanezen irányelv 36. cikke (1) bekezdésének első mondata rendelkezik az ezen irányelv 37. cikkében említett információk és feltételek vonatkozásában.

35 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a 2007/64 irányelv 36. cikkének (1) bekezdése előírja a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének általános előzetes tájékoztatására vonatkozó kötelezettséget az olyan szerződések vagy egyszeri fizetési műveletre vonatkozó ajánlatok

vonatkozásában, amelyek nem tartoznak az említett irányelv 4. cikkének 12. pontja értelmében vett keretszerződés hatálya alá, míg a keretszerződés hatálya alá tartozó fizetési műveleteket illetően e kötelezettségről az említett irányelv 41. cikkének (1) bekezdése rendelkezik.

36 A „keretszerződés” fogalmát a 2007/64 irányelv alkalmazásában ezen irányelv 4. cikkének 12. pontja úgy határozza meg, mint amely olyan egyedi és rendszeres fizetési műveletek jövőbeli teljesítését szabályozó pénzforgalmi szolgáltatási szerződés, amely fizetési számla nyitására vonatkozó kötelezettséget és annak feltételeit is tartalmazhatja.

37 Az említett irányelv 41. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok előírják, hogy a pénzforgalmi szolgáltató köteles – kellő időben azelőtt, mielőtt a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjét bármiféle keretszerződés vagy ajánlat kötelezné – a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője számára papíron vagy egyéb tartós adathordozón rendelkezésre bocsátani az ugyanazon irányelv 42. cikkében meghatározott információkat és feltételeket.

38 Ezenkívül a 2007/64 irányelv 44. cikke (1) bekezdésének első albekezdéséből kitűnik, hogy a keretszerződés, valamint a 42. cikkben megadott információk és feltételek bármilyen módosítására a pénzforgalmi szolgáltatónak az említett irányelv 41. cikkének (1) bekezdésében foglaltak szerint kell javaslatot tennie, legkésőbb a módosítás tervezett hatálybalépése előtt két hónappal.

39 Annak érdekében, hogy az előterjesztett kérdésekre hasznos választ lehessen adni, az ugyanezen irányelv 41. cikkének (1) bekezdésében előírt két követelményt kell megvizsgálni, azaz olyan tartós adathordozó igénybevételét, amelyen az érintett információknak szerepelniük kell, valamint annak követelményét, hogy ezen információkat a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője rendelkezésére bocsássák.

40 Elsőként a „tartós adathordozó” fogalmát illetően, amely a 2007/64 irányelv 41. cikkének (1) bekezdésében szerepel, azt az említett irányelv 4. cikkének 25. pontja olyan eszközként határozza meg, amely lehetővé teszi, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője a személyesen neki címzett információkat későbbi visszaolvasásra alkalmas formában tárolja azok felhasználási céljának megfelelő időtartamig, és amely lehetővé teszi a tárolt adatok változatlan reprodukálását.

41 Az említett irányelv (24) preambulumbekezdése pontosítja, hogy a keretszerződésekre vonatkozó előzetes tájékoztatási követelményeknek ezért meglehetősen átfogónak kell lenniük, a tájékoztatást pedig minden esetben nyomtatott formában vagy egyéb tartós adathordozón kell megadni, például a számlanyomtatók által kinyomtatott lapon, floppy-lemezen, CD-ROM-on, DVD-n, valamint a személyi számítógép merevlemezes meghajtóján, amelyen elektronikus levelezés tárolható, és internetes oldalakon, amennyiben ezek az oldalak későbbi visszaolvasásra alkalmas módon az információk felhasználási céljának megfelelő időtartamig elérhetők, és amelyek lehetővé teszik a tárolt adatok változatlan reprodukálását.

42 A Bíróság különösen a „tartós adathordozó” fogalmának a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 133., 66. o.; helyesbítések: HL 2009. L 207., 14. o., HL 2010. L 199., 40. o., HL 2011. L 234., 46. o.) 3. cikkének m) pontjában szereplő meghatározására utalva mondta ki, hogy e hordozófelületnek a papír hordozófelülethez hasonlóan kell biztosítania a fogyasztónak a kért információk ismeretét, annak érdekében, hogy adott esetben érvényesíthesse a jogait. E tekintetben jelentőséggel bír a fogyasztó azon lehetősége, hogy a személyesen neki címzett információt tárolja, annak biztosítása, hogy annak tartalma nem változik, és hogy megfelelő ideig hozzáférhető, valamint annak lehetősége, hogy változatlan formában reprodukálható (lásd ebben az értelemben: 2012. július 5-i Content Services ítélet, C-49/11, EU:C:2012:419, 42–44. pont; 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélet, C-42/15, EU:C:2016:842, 35. pont).

43 Márpedig meg kell állapítani, ahogyan azt a főtanácsnok az indítványának 51–63. pontjában megjegyezte, és ahogyan lényegében az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) Bírósága 2010. január 27-i Inconsult Anstalt kontra Finanzmarktaufsicht ítéletében (E-04/09, EFTA bírósági jelentés 2009–2010., 86. o., 63–66. pont) kimondta, hogy bizonyos internetes oldalakat a 2007/64 irányelv 4. cikkének 25. pontja értelmében vett „tartós adathordozóknak” kell minősíteni.

44 Többek között a jelen ítélet 40–42. pontjára tekintettel ez az eset áll elő, ha valamely internetes oldal lehetővé teszi a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője számára, hogy a személyesen neki címzett információkat későbbi visszaolvasásra alkalmas formában tárolja azok felhasználási céljának megfelelő időtartamig, és amely lehetővé teszi a tárolt adatok változatlan reprodukálását. Ezenkívül ahhoz, hogy valamely internetes oldalt e rendelkezés értelmében vett „tartós adathordozónak” lehessen tekinteni, kizártnak kell lennie azon lehetőségnek, hogy annak tartalmát a pénzforgalmi szolgáltató vagy olyan más szakember, akit ezen oldal kezelésével megbíztak, egyoldalúan módosítsa.

45 Ezen értelmezés megfelel a 2007/64 irányelv (21) és (22) preambulumbekezdésében kimondott célkitűzéseknek, azaz a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevői és különösen a fogyasztók védelmének.

46 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapügyben fennállnak-e a jelen ítélet 44. pontjában meghatározott feltételek.

47 Másodszor azon kérdést illetően, hogy a 2007/64 irányelv 42. cikkében meghatározott információk és feltételek módosításai, valamint a keretszerződések módosításai milyen helyzetben tekinthetők úgy, mint amelyeket az említett irányelv 41. cikkének (1) bekezdésének megfelelően tartós adathordozón „bocsátottak rendelkezésre”, emlékeztetni kell arra, hogy ahogyan az említett irányelv (27) preambulumbekezdése kimondja, az irányelvnek a pénzforgalmi szolgáltató által nyújtandó tájékoztatás két módját kell megkülönböztetnie: vagy át kell adni az információkat, azaz a pénzforgalmi szolgáltatónak aktívan kell közölnie az érintett információkat anélkül, hogy ezt a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevője más módon kezdeményezné; vagy elérhetővé kell tennie a tájékoztatást a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő számára, figyelembe véve az esetleges további tájékoztatásra irányuló bármilyen kérését. Ez utóbbi esetben a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének aktívan kell kezdeményeznie a tájékoztatásban részesülést például úgy, hogy kifejezetten kéri azt a pénzforgalmi szolgáltatótól, online megtekinti a bankszámláját, vagy számlakivonatokat nyomtató készülékbe helyezi bankkártyáját.

48 Ebből kitűnik, hogy amikor a 2007/64 irányelv úgy rendelkezik, hogy a pénzforgalmi szolgáltató az érintett információkat az említett szolgáltatások igénybe vevőjének rendelkezésére bocsátja, a szolgáltatónak kell ezen információkat aktívan közölnie.

49 Emellett, mivel a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevőinek védelme, és – ahogyan a jelen ítélet 45. pontjában említésre került –, különösen a fogyasztók védelme az említett irányelv egyik célja, ahogyan azt a főtanácsnok az indítványának 75–77. pontjában említette, a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevőitől észszerűen nem várható el, hogy rendszeresen ellenőrizzenek valamennyi olyan elektronikus kommunikációs szolgáltatást, amelyre feliratkoztak, annál is inkább, mivel a 2007/64 irányelv 44. cikke (1) bekezdésének második albekezdése szerint az e rendelkezésben foglalt körülmények esetén az említett igénybe vevők esetében vélelmezni kell, hogy a keretszerződés feltételeinek az e szolgáltatók által javasolt módosításait elfogadták.

50 A fentiek alapján a pénzforgalmi szolgáltató által a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevője részére az online bank internetes oldala útján átadott, érintett információk akkor tekinthetők a 2007/64 irányelv 41. cikkének (1) bekezdése értelmében véve rendelkezésre bocsátottnak, ha ezen átadást a pénzforgalmi szolgáltató aktív magatartása kíséri, amelynek célja a fenti igénybe vevőnek az említett információk fennállásáról és a fenti internetes oldalon való rendelkezésre állásáról való tájékoztatása.

51 Ahogyan a főtanácsnok az indítványának 79. pontjában lényegében rámutatott, ilyen magatartást valósíthat meg többek között levélnek vagy e-mailnek az említett szolgáltatások igénybe vevője által más személyekkel való kommunikációra szokásosan használt azon címre történő elküldése, amelynek a használatáról a felek a pénzforgalmi szolgáltató és az említett igénybe vevő között létrejött keretszerződésben megállapodtak. Az így választott cím azonban nem lehet az, amelyet az online banki szolgáltatásoknak a pénzforgalmi szolgáltató vagy az ezzel megbízott szakember által kezelt internetes oldalán az említett igénybe vevőhöz rendeltek, amennyiben az említett oldalt, még ha tartalmaz is elektronikus postafiókot, ugyanezen igénybe vevő nem használja az említett szolgáltatótól eltérő személyekkel való szokásos kommunikáció céljára.

52 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapügy valamennyi körülményére tekintettel az információknak és a feltételeknek a 2007/64 irányelv 42. cikkében meghatározott módosításai, valamint a vizsgált keretszerződés módosításai úgy tekinthetők-e, mint amelyeket a pénzforgalmi szolgáltató a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjével aktívan közölt.

53 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésekre az alábbi választ kell adni:

– A 2007/64 irányelv 41. cikkének (1) bekezdését és 44. cikkének (1) bekezdését ugyanezen irányelv 4. cikkének 25. pontjával összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az információknak és a feltételeknek az említett irányelv 42. cikkében foglalt módosításai, valamint a keretszerződés módosításai, amelyeket a pénzforgalmi szolgáltató a pénzforgalmi e szolgáltatások igénybe vevője részére az online banking szolgáltatások internetes oldalának részét képező elektronikus postafiók útján megküld, csak akkor tekinthetők úgy, mint amelyeket az említett rendelkezések értelmében vett tartós adathordozón bocsátottak rendelkezésre, ha az alábbi két feltétel teljesül:

  – az említett internetes oldal lehetővé teszi a fenti igénybe vevő számára, hogy a neki személyesen címzett információkat oly módon tárolja, hogy azokhoz megfelelő ideig hozzáférhessen, és azokat változatlan formában reprodukálni tudja anélkül, hogy azok tartalmát az említett szolgáltató vagy más szakember egyoldalúan módosítaná, és

  – amennyiben a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevőjének meg kell tekintenie az említett internetes oldalt ahhoz, hogy megismerje az említett információkat, ezen információk átadását a pénzforgalmi szolgáltató aktív magatartása kíséri, amelynek célja a fenti igénybe vevőnek az említett információk fennállásáról és a fenti internetes oldalon való rendelkezésre állásáról való tájékoztatása.

– Abban az esetben, ha a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének meg kell tekintenie a fent említetthez hasonló oldalt ahhoz, hogy megismerje a vonatkozó információkat, azokat a 2007/64 irányelv 36. cikke (1) bekezdésének első mondata értelmében véve csupán elérhetővé tették ezen igénybe vevő számára, amennyiben ezen információk átadását nem kísérte a pénzforgalmi szolgáltató fent említett aktív magatartása.

A költségekről

54 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A 2009. szeptember 16-i 2009/111/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 41. cikkének (1) bekezdését és 44. cikkének (1) bekezdését ugyanezen irányelv 4. cikkének 25. pontjával összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az információknak és a feltételeknek az említett irányelv 42. cikkében foglalt módosításai, valamint a keretszerződés módosításai, amelyeket a pénzforgalmi szolgáltató a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevője részére az online banki szolgáltatások internetes oldalának részét képező elektronikus postafiók útján megküld, csak akkor tekinthetők úgy, mint amelyeket az említett rendelkezések értelmében vett tartós adathordozón bocsátottak rendelkezésre, ha az alábbi két feltétel teljesül:

– **az említett internetes oldal lehetővé teszi a fenti igénybe vevő számára, hogy a neki személyesen címzett információkat oly módon tárolja, hogy azokhoz megfelelő ideig hozzáférhessen, és azokat változatlan formában reprodukálni tudja, anélkül hogy azok tartalmát az említett szolgáltató vagy más szakember egyoldalúan módosítaná, és**

– **amennyiben a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevőjének meg kell tekintenie az említett internetes oldalt ahhoz, hogy megismerje az említett információkat, ezen információk átadását a pénzforgalmi szolgáltató aktív magatartása kíséri, amelynek célja a fenti igénybe vevőnek az említett információk fennállásáról és a fenti internetes oldalon való rendelkezésre állásáról való tájékoztatása.**

Abban az esetben, ha a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének meg kell tekintenie a fent említetthez hasonló oldalt ahhoz, hogy megismerje a vonatkozó információkat, azokat a 2009/111 irányelvvel módosított 2007/64 irányelv 36. cikke (1) bekezdésének első mondata értelmében véve csupán elérhetővé tették ezen igénybe vevő számára, amennyiben ezen információk átadását nem kísérte a pénzforgalmi szolgáltató fent említett aktív magatartása.

Aláírások